

Voorwoord

Dit boek is belangrijk voor al wie rechtstreeks of niet rechtstreeks betrokken is bij de praktijk van de klinische neuropsychologie. Het biedt een zee van informatie voor wie het werkveld betreedt, voor wie al langer in de sector werkt, zijn kennis en ervaring wil toetsen en uitbreiden maar ook voor wie in een multidisciplinair en transdisciplinair kader contacten met de klinische neuropsychologie onderhoudt.

Het werk is uniek omdat het een heel aparte invalshoek kiest. Het wil een breed inzicht geven in de casuïstiek van de neuropsychologie bij volwassenen. Het wenst geenszins te overlappen met bestaande handboeken en doet dat ook niet. Dit boek tracht via de invalshoek van de gevalsbeschrijving en in het licht van een hypothesetoetsend model vakbekwaamheid en deskundigheid in het werkveld te stimuleren. Zo wordt een praktijkgerichte en wetenschappelijk onderbouwde neuropsychologie een nog efficiënter werktuig ten behoeve van de individuele patiënt met zijn dagelijkse noden binnen het kader van een brede gezondheidszorg in volle evolutie.

Tot nog toe verschenen, niet alleen in het Nederlandstalige maar ook in het Angelsaksische aanbod, vrij weinig analoge werken. Enkelen onder ons herinneren zich wel *Diagnostic clinical neuropsychology* van Erin Bigler, dat voor het eerst in 1984 verscheen en meerdere aangepaste heruitgaven kende. Ook nemen sommigen onder ons nog wel eens *Understanding brain damage: a primer of neuropsychological evaluation* van Kevin Walsh ter hand dat in 1985 verscheen, veel succes kende en mooi aansloot bij het standaardwerk *Neuropsychology: a clinical approach* van deze vermaarde Australische neuropsycholoog. Er volgden sindsdien wel meer van dergelijke praktijkgerichte boeken maar vrijwel steeds bleef het bij casuïstiek ter *illustratie* van theoretische kennis. Verder is er natuurlijk wel het reusachtige aanbod van klinische casussen die tot *theorievorming* aanleiding gaven, met Tan van Paul Broca en Phineas Gage als ontegensprekelijke vaandeldragers. Hier sluiten de gevalsbeschrijvingen van auteurs zoals gedragsneuroloog Oliver Sacks bij aan (bijvoorbeeld in *The man who mistook his wife for a hat* uit 1985), die hiermee de *belangstelling* van de leek voor de neuropsychologische casuïstiek wisten te wekken. Ook en vooral is er natuurlijk het hele werkgebied van de cognitieve neuropsychologie, dat als *onderzoeksstrategie* en ook ten dienste van de diagnostisch-therapeutische benadering in aanzienlijke mate steunt op single en multiple case studies. Verder is er de specifieke belangstelling voor de *fijnanalyse* van klinische casussen in tijdschriften als *Neurocase*. Ten slotte zijn er heel wat handboeken, ook in het Nederlands, die het vaak in detail hebben over de neuropsychologische *inzichten* op het vlak van theoretische kennis, diagnostiek, therapie en begeleiding en daarbij min of meer uitgewerkte casussen aanhalen. Er wordt in dit boek terecht en bij herhaling naar verwezen. De grondige bestudering van al deze invalshoeken is vanzelfsprekend onontbeerlijk voor een gedegen basisopleiding en voor vervolgopleidingen ter uitbreiding van kennis en ter voorbereiding van eigen actie in het werkveld. Het unieke van het boek dat voor u ligt, is echter dat het een *brug* slaat tussen kennis en praktijk,

tussen twee werelden die onvermijdelijk van elkaar gescheiden blijven. De volle klemtoon komt hier te liggen op de *uitwisseling* van kennis en ervaring. Dit verschaft ons een sterke groei van inzichten.

Dit boek weerspiegelt al wat positief was en is aan het Boulder-model en er wordt trouwens meermaals en tot in het nawoord naar dit scientist-practitionermodel verwezen. David Shakow introduceerde het in 1941 als pleidooi voor een steeds bestaande, wederzijdse behoefte aan interactie tussen theorie en praktijk. Het model kreeg wat kritiek maar werd verder uitgebouwd, onder andere door David Shapiro. Dit zette Christopher Peterson en Nansook Park aan tot de uitspraak 'upon this rock we build'. Cal Stoltenberg en Terry Pace vinden dat we het 'now more than ever' nodig hebben. Byron Rourke paste 'the science of practice and the practice of science' toe in de klinische neuropsychologie.

In het licht van dit alles zou je dit handboek een gids kunnen noemen, een daadwerkelijke steun voor de neuropsycholoog die in dit werkveld de snelste en meest efficiënte weg naar resultaten wil ontdekken, maar tegelijk aan niets belangrijks noch boeiends wil voorbijgaan. Een gids voor de veiligste weg naar juiste en verrijkende diagnostiek en meteen naar geïndividualiseerde therapie en begeleiding, want van degelijke therapie blijft goede diagnostiek nog steeds de moeder.

Een gids ook naar beter begrip van partner, gezin en zelfs werkgever want, zoals Muriel Lezak het zo mooi stelt, zij voelen net als de getroffen droefheid, pijn en ellende en met hen moet het nieuwe leven worden opgebouwd en zin gegeven.

Het boek helpt ons in aanzienlijke mate ons een weg te banen van een algemene kennis naar het individu, naar 'der einzelne Fall' (Johann Wolfgang von Goethe), naar dat unieke geval met al wat daaraan uitzonderlijk is.

Dit boek bestaat uit twee delen. Een eerste deel bespreekt de *pijlers van de brug*, de broodnodige achtergronden van de casusgerichte benadering: van de rijke historie omtrent de casus als basis, vol levenslessen voor vandaag en morgen, tot het wetenschappelijk en ethisch verantwoord werken via een hypothesetoetsende vraagstelling binnen een onontbeerlijk evidence-based neuropsychologisch werkkader. Het tweede deel bespreekt een mooie waaier aan belangrijke onderwerpen uit de klinische neuropsychologie bij volwassenen. Telkens wordt heel bruikbare informatie geboden over 'the science of practice and the practice of science', om casuïstiek evidence-based te leren benaderen. Aldus wordt uit het neuropsychologisch onderzoek een optimum aan diagnostiek gehaald ten behoeve van coaching, adviezen en waar mogelijk therapie en begeleiding. De inleiding tot het werk en het nawoord van de samenstellers bevatten ook heel wat nuttige informatie.

Als je het boek na lezing even aan de kant legt voor herlezing of raadpleging, heb je vast en zeker een droom en een bedenking. Je droomt dat dit boek zal uitgroeien tot

vier boeken: over niet-aangeboren hersenletsel bij de volwassene en het kind en ontwikkelingsstoornissen bij het kind en de volwassene. In afwachting van de vervulling van deze droom heb je ook een realistische bedenking die aansluit bij de uitspraak van Nelson Mandela: 'it always seems impossible until it's done'. Deze uitspraak geldt vast en zeker ook voor de klinische neuropsycholoog die, gesterkt in de overtuiging dat de casus de basis is, stevig doorstapt op de neuropsychologische weg naar diepmenselijke ontmoetingen met zoveel betekenisvolle verrassingen.

Prof. Dr. Evert Thiery
Universiteit Gent

Neuropsychologische casuïstiek

Verdieping en praktijkgerichte gevalsbeschrijvingen

Vandermeulen, J.A.M.; Derix, M.M.A. (Eds.)

2015, XVII, 287 p. 7 illus., Softcover

ISBN: 978-90-368-0416-5